

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 15CoPs/5/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623203688
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Štolcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2025:6623203688.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Štolcovej a členiek senátu JUDr. Miriam Štillovej, JUDr. Lucie Prčovej, v právnej veci osoby pozbavenej spôsobilosti na právne úkony: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXXX/XX, XXX XX E., t.č. umiestnený: Zariadenie sociálnych služieb E., C. D. XXXX/XX, XXX XX E., štátny občan SR, zastúpený opatrovníkom - navrhovateľkou: F. G. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. J. XXXX/XX, XXX XX E., štátna občianka SR, za účasti navrhovaného opatrovníka: mesto Lučenec, so sídlom Filakovská cesta 287, 984 01 Lučenec, IČO: 00 316 181, zastúpeného právnym zástupcom: JUDr. Róbert Gombala, advokát, so sídlom Ulica P. Rádayho č. 14/A, 984 01 Lučenec, o návrhu na zmenu opatrovníka, o odvolaní mesta Lučenec, so sídlom Filakovská cesta 287, 984 01 Lučenec, IČO: 00 316 181, proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č.k. 17Ps/24/2023-149 zo dňa 6. februára 2025, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Lučenec č.k. 17Ps/24/2023-149 zo dňa 6. februára 2025 potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením (v poradí druhým v predmetnej veci) okresný súd výrokom I. zmenil uznesenie Okresného súdu Lučenec č.k. 8P/6/2020-18 zo dňa 17.06.2020 tak, že odvoláva F. G. H., narodenú XX.XX.XXXX, bytom I. J. XXXX/XX, E. z funkcie opatrovníčky spôsobilosti na právne úkony pozbaveného A. B., narodeného XX.XX.XXXX a ustanovuje mu opatrovníka mesto Lučenec, so sídlom Filakovská cesta 287, Lučenec. Podľa výroku II. je opatrovník oprávnený a povinný ho zastupovať, spravovať všetky jeho bežné záležitosti pri rozhodovaní o dôležitých životných otázkach v súvislosti s plánovaním a riadením jeho života, ako aj vo všetkých majetkovoprávných otázkach pri disponovaní s materiálnymi a finančnými prostriedkami, v styku so štátnymi úradmi a úradmi samosprávy, so zaisťovaním a starostlivosťou o jeho zdravie, pričom všetky finančné a materiálne prostriedky je povinný používať v jeho záujme. Podľa výroku III. v podstatných veciach potrebuje súhlas súdu. Podľa výroku IV. je opatrovník povinný predkladať príslušnému súdu správu o výkone funkcie opatrovníka vždy k 30.06. a k 31.12. v každom kalendárnom roku a po skončení zastupovania, prípadne po uvoľnení z funkcie predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku. O trovách prvoinštančného konania výrokom V. rozhodol o trovách prvoinštančného konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení okresný súd poukázal na návrh navrhovateľky na zmenu osoby opatrovníka a jeho zdôvodnenie, podľa ktorého dňa 15.12.2023 odišla do dôchodku, čím jej skončil pracovný pomer v Zariadení sociálnych služieb E., E.. Navrhovateľka sa počas svojho dôchodku stará o chorú matku, ktorá býva v inom meste, a tak už nevie zastupovať a spravovať všetky bežné záležitosti, ktoré jej vyplývajú z opatrovníctva pre A. B., a preto navrhla, aby za opatrovníka bolo ustanovené mesto Lučenec.

3. Okresný súd uviedol, že vo veci sp.zn. 17Ps/24/2023 rozhodol dňa 19.09.2024 tak, že odvolal navrhovateľku z funkcie opatrovníčky a za opatrovníka A. B. ustanovil mesto Lučenec, zároveň vymedzil práva a povinnosti opatrovníka. Na základe odvolania mesta Lučenec Krajský súd v Žiline (zrejmom nesprávnosťou uvedené Krajským súdom v Banskej Bystrici, pozn. odvolacieho súdu) v konaní sp.zn. 15CoPs/13/2024 dňa 20.11.2024 uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vo veci vyslovil právny názor, ktorým je prvostupňový súd viazaný.

4. Okresný súd poukázal na vykonané dokazovanie oboznámením sa s návrhom na začatie konania, vyjadrením navrhovateľky, správou o opatrovancovi, vyjadrením mesta Lučenec, výzvami pre súrodencov, doručenkami, oznamom J. D., oznamom C., šetrením Policajného zboru v Lučenci, doručovaním výzvy K. L. cestou polície, uznesením Okresného súdu Lučenec, rozhodnutím Krajského súdu v Žiline (zrejmom nesprávnosťou uvedené Krajským súdom v Banskej Bystrici, pozn. odvolacieho súdu) a za aplikácie ust. § 274 ods. 1, § 274 ods. 2, § 275, § 276, § 277 ods. 1, 2 CMP v spojení s ust. § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka rozhodol tak, ako uviedol v výrokovej časti svojho uznesenia.

5. Okresný súd poukázal na zákonnú úpravu v § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktorá do funkcie opatrovníka primárne určuje príbuzné osoby, fyzické osoby, inú vhodnú osobu spĺňajúcu podmienku pre ustanovenie opatrovníka a následne orgán miestnej správy alebo jeho zariadenie s právnou subjektivitou. S možnosťou ustanovenia tzv. verejného opatrovníka, t.j. orgánu miestnej samosprávy, prípadne jeho zariadenia, ak je oprávnené vystupovať svojím menom, zákonná úprava počíta subsidiárne. Podľa okresného súdu s možnosťou ustanovenia obce do funkcie opatrovníka počíta aj ust. § 60 ods. 2 Zákona o rodine.

6. Zvýraznil, že z právnej úpravy jednoznačne vyplýva, že opatrovníkom fyzickej osoby, ktorá bola rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 11Nc/548/85-7 zo dňa 16.09.1985 pozbavená spôsobilosti na právne úkony, má byť predovšetkým príbuzný, a preto zisťoval, či rodinní príslušníci chcú byť ustanovení za opatrovníka A. B.. Sestry A. B. J. D. a A. M. nesúhlasili s ustanovením za opatrovníka a brat K. L., podľa šetrenia polície, na adrese trvalého bydliska sa nenachádza a nepodarilo sa zistiť kladné poznatky o osobe, kde by sa mohol v súčasnosti nachádzať.

7. Okresný súd poukázal na to, že v zásade sa vyžaduje, aby súdom ustanovený opatrovník s prevzatím funkcie opatrovníka súhlasil a aby nebol do tejto funkcie ustanovený proti svojej vôli. Ak, ale vhodná fyzická osoba zistená nebola, niť inej možnosti, ako ustanoviť tzv. verejného opatrovníka, keď súd musí zabezpečiť ochranu práv osoby obmedzenej spôsobilosti ustanovením jej opatrovníka, čo vyplýva zo znenia ust. § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Za situácie, keď súd musí na základe zákonného príkazu ustanoviť osobe pozbavenej alebo obmedzenej spôsobilosti na právne úkony opatrovníka, pričom žiadna vhodná fyzická osoba sa nenašla a nezostáva iná možnosť, ako ustanoviť jej za opatrovníka obec, nemôže už byť potom relevantným, že obec ako verejnoprávny orgán s ustanovením za opatrovníka nesúhlasí. Okresný súd poukázal na právne názory vyslovené v rozhodnutiach Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 13CoP/7/2013 zo dňa 21.01.2013, sp.zn. 15Cop/23/2014 zo dňa 15.04.2014, sp.zn. 13CoP/4/2021 zo dňa 26.03.2021, sp.zn. 15CoP/25/2021 zo dňa 02.06.2021, sp.zn. 13CoP/43/2020 zo dňa 27.05.2021 a Krajského súdu v Trnave sp.zn. 10Cop/29/2014 zo dňa 27.11.2014.

8. Vzhľadom na skutočnosť, že opatrovníčka osoby pozbavenej spôsobilosti na právne úkony A. B. odišla do starobného dôchodku a v zmysle zákona č. 218/2021 Z.z. poskytovateľ sociálnej služby alebo zamestnanec poskytovateľa sociálnej služby nemôže byť ustanovený za opatrovníka prijímateľa sociálnej služby v zariadení, v ktorom prijímateľovi sociálnej služby sa poskytuje sociálna služba a taktiež neexistuje žiaden príbuzný, ktorý by vedel vykonávať a zastávať funkciu opatrovníka a súdu nie je známa žiadna osoba, ktorá by splnila predpoklady pre ustanovenie za opatrovníka a ani iné zariadenia v meste nechcú vykonávať funkciu opatrovníka, nakoľko nevedia zabezpečiť opatrovníka a táto možnosť ustanovenia za opatrovníka im nevyplýva z predmetu činnosti ani z opisu pracovných činností jednotlivých zamestnancov, pristúpil k ustanoveniu tzv. verejného opatrovníka, ktoré nie je viazané na súhlas s opatrovníctvom.

9. Okresný súd skonštatoval, že A. B. má evidovaný trvalý pobyt na území mesta E. a je jeho občanom, a preto ustanovil za opatrovníka mesto Lučenec. V súvislosti s ustanovením mesta za verejného opatrovníka okresný súd zdôraznil, že každá fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky je obyvateľom určitej obce. Medzi obcou a jej obyvateľmi existuje špecifický vzťah, ktorý

zahŕňa starostlivosť o potreby obyvateľov obce (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7Cdo/20/2022 zo dňa 28.02.2022). Ustanovenie mesta Lučenec za opatrovníka korešponduje aj s názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí sp.zn. 7Cdo/20/2022 zo dňa 28.02.2022, navyše je voľbou najvhodnejšej alternatívy z hľadiska teritoriálnej blízkosti a prístupu v súvislosti so zabezpečením ochrany záujmov - občana s trvalým pobytom na jej území. Zdôraznil, že základnou úlohou obcí a miest v zmysle zákona pri výkone samosprávy je práve starostlivosť o potreby jeho obyvateľov, pričom výkon funkcie opatrovníka má z pohľadu obce (mesta) svojou povahou blízko k splneniu jej úloh na úseku sociálnej kurately a poskytovania sociálnych služieb. Je povinnosťou obce zabezpečiť starostlivosť o potreby jej obyvateľov.

10. Pokiaľ mesto Lučenec žiadalo za (verejného) opatrovníka ustanoviť Banskobystrický samosprávny kraj argumentujúc, že vyšší územný celok môže zabezpečiť poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby, preto môže poskytovať aj pomoc pri zabezpečovaní opatrovníckych práv a povinností, okresný súd vzhľadom na zistené okolnosti v danej veci neuprednostnil pred zákonnou povinnosťou obce vyjadrenou v § 1 ods. 2 Zákona o obecnom zariadení, zabezpečiť starostlivosť o potreby jej obyvateľa. Okresný súd mal za to, že napriek tomu, že mesto Lučenec s ustanovením za opatrovníka nesúhlasilo, je jeho povinnosťou v zmysle zákona poskytnúť jeho obyvateľovi podpornú sociálnu službu spočívajúcu v zabezpečovaní opatrovníckych práv a povinností.

11. Okresný súd za aplikácie ust. § 28 Občianskeho zákonníka vyjadril výrokmi II., III. a IV. napadnutého uznesenia rozsah opatrovníckych práv a povinností opatrovníka, ktorý podľa názoru okresného súdu nemôže predstavovať pre orgán miestnej správy neprimerané zaťaženie, ktoré by nebolo možné od neho spravodlivo požadovať.

12. O trovách prvoinštančného konania rozhodol okresný súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

13. Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podal odvolanie prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu ustanovený opatrovník – mesto Lučenec, ktorý namietal nesprávny výklad ust. § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Poukázal na to, že orgánom miestnej správy je okrem obce aj samosprávny kraj, ktorý je zriaďovateľom Zariadenia sociálnych služieb E., D. C. XXXX/XX, XXX XX E., kde sa osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony poskytuje starostlivosť. Je nepochybné, že samosprávny kraj a hlavne jeho zariadenia (okrem Zariadenia sociálnych služieb E. E., kde je opatrovanec umiestnený), napríklad Zariadenie sociálnych služieb N., Zariadenie sociálnych služieb O. a Zariadenie sociálnych služieb L., vedia po odbornej ako aj personálnej stránke oveľa lepšie zabezpečiť každodenné potreby osoby pozbavenej spôsobilosti na právne úkony, než mesto Lučenec. Práve zamestnanci iných zariadení na poskytovanie sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávneho kraja, ktorých sa hmotnoprávna diskvalifikácia v zmysle aktuálne platného ust. § 8 ods. 12 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách netýka, vedia operatívnejšie, účelnejšie a hospodárnejšie reagovať na potreby opatrovanca pri nakladaní s majetkom a úhradou bežných potrieb, ako aj riešiť ďalšie úkony súvisiace s výkonom opatrovníctva. Všetky zariadenia sú personálne, administratívne a ekonomicky zabezpečené tak, aby mohli vykonávať funkciu opatrovníka. Zákonodarca nevyľúčil z okruhu osôb opatrovníka samosprávne kraje, prípadne ich ďalšie zariadenia, vylúčil jedine zariadenie, v ktorom je umiestnená osoba pozbavená/obmedzená. Novelou zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v platnom znení, ktorou sa prijalo aj v súčasnosti platné znenie ust. § 8 ods. 12, nedošlo k nijakej zmene § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti poukázal na časť dôvodovej správy k zákonu č. 218/2021 Z.z. z 11. mája 2021, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb., podľa ktorej zákon nevyklučuje, aby napr. zamestnanec poskytovateľa sociálnej služby prevzal funkciu opatrovníka vo vzťahu k opatrovancovi – prijímateľovi sociálnej služby, ktorý je klientom iného zariadenia V súvislosti s možnosťou ustanovenia verejného opatrovníka odvolateľ poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 14CoP/28/2022 zo dňa 04.10.2022, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo/20/2022 zo dňa 28.02.2022, podľa záverov ktorých je pri alternatívach verejného opatrovníka potrebné vybrať opatrovníka z hľadiska teritoriálnej blízkosti, a preto podľa odvolateľa, najvhodnejším opatrovníkom je niektoré z iných zariadení Banskobystrického samosprávneho kraja, ktoré sa nachádza v meste E., a to zariadenia, ktoré uviedol v podanom odvolaní. Vzhľadom na to, že sa okresný možnosťou ustanoviť za opatrovníka iné zariadenia samosprávneho kraja, nachádzajúce sa v meste E., a to aj bez ich súhlasu vôbec nezaoberal, resp. sa nezaoberal možnosťou ustanoviť za opatrovníka osoby zamestnané v týchto zariadeniach po vyslovení ich súhlasu,

považoval napadnuté uznesenie za nepreskúmateľné, predčasne vydané a nesprávne, s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie na ďalšie konanie.

14. Okresný súd podaním zo dňa 17.03.2025 (č.l. 172 spisu) zaslal odvolanie na vyjadrenie odvolanej opatrovníčke, ktorá sa nevyjadrila.

15. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario na základe odvolania podaného v zákonnej odvolacej lehote osobou oprávnenou posúdil napadnuté uznesenie okresného súdu v zmysle ust. § 65, § 66 CMP a dospel k záveru o jeho vecnej správnosti, preto bolo napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdené podľa § 387 ods. 1, 2 CSP. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

16. Podstatou odvolania ustanoveného opatrovníka, mesta Lučenec, bolo namietanie nesprávneho právneho posúdenia veci, ak mal okresný súd nesprávne vyložiť ust. § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pretože pokiaľ nebola zistená fyzická osoba, ktorá by vykonávala funkciu opatrovníka osobe pozbavenej v spôsobilosti na právne úkony, tak za verejného opatrovníka aj bez jeho súhlasu malo byť ustanovené iné zariadenie samosprávneho kraja, nachádzajúce sa v meste E., resp. osoba zamestnaná v týchto iných zariadeniach, ak majú vytvorené personálne, administratívne, ekonomické podmienky na to, aby mohli vykonávať funkciu opatrovníka lepšie ako mesto Lučenec. Mesto Lučenec v odvolaní uviedlo, že v zmysle ust. § 8 ods. 12 zákona č. 448/2008 Z.z. z postavenia verejného opatrovníka je vylúčené iba zariadenie, v ktorom je umiestnená osoba pozbavená/obmedzená v spôsobilosti na právne úkony a jeho zamestnanci.

17. Krajský súd na základe nižšie uvedených rozhodných zákonných ustanovení, prijatých záverov, má za to, že napadnuté uznesenie okresného súdu nebolo predčasným rozhodnutím a ani rozhodnutím, ktoré by vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, a tým neboli splnené podmienky k vyhovaniu odvolania, ktorým bolo navrhnuté napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. Vzhľadom k dôrazu odvolateľa – mesta Lučenec na nesprávny výklad § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka krajský súd považoval za potrebné v odôvodnení svojho rozhodnutia uviesť citáciu ust. § 27 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka, ako aj súvisiace rozhodné zákonné ustanovenia.

19. Podľa ust. § 27 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník. Ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom (§ 18 ods. 1).

20. Podľa ust. § 1 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „zákon č. 369/1990 Zb.“) obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky; združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami.

21. Podľa ust. § 1 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Obci pri výkone samosprávy možno ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy.

22. Podľa ust. § 3 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. obyvateľom obce je osoba, ktorá má na území obce trvalý pobyt.

23. Podľa ust. § 4 ods. 3 písm. p) zákona č. 369/1990 Zb. obec pri výkone samosprávy najmä plní úlohy na úseku sociálnej pomoci v rozsahu podľa osobitného predpisu.

24. Podľa ust. § 1 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej

len „zákon č. 448/2008 Z.z.“) tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a kontrolnú činnosť vo veciach sociálnych služieb.

25. Podľa ust. § 2 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z.z. sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na a) prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, b) zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopností fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti, c) zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby, d) riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny, e) prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny, f) zabezpečenie starostlivosti o dieťa z dôvodu situácie v rodine, ktorá vyžaduje pomoc pri starostlivosti o dieťa.

26. Podľa ust. § 8 ods. 12 zákona č. 448/2008 Z.z. poskytovateľ sociálnej služby alebo zamestnanec poskytovateľa sociálnej služby nemôže byť ustanovený za opatrovníka prijímateľa sociálnej služby v zariadení, v ktorom prijímateľovi sociálnej služby poskytuje sociálnu službu. Obmedzenie podľa prvej vety neplatí, ak štatutárny orgán poskytovateľa sociálnej služby alebo zamestnanec poskytovateľa sociálnej služby je blízka osoba prijímateľa sociálnej služby.

27. Podľa ust. § 55 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z.z. pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností je sociálna služba poskytovaná opatrovníkovi, fyzickej osobe, ktorá má záujem vykonávať funkciu opatrovníka a fyzickej osobe, ktorá si sama nedokáže uplatňovať a chrániť práva a právom chránené záujmy.

28. Odvolací súd uvádza, že opatrovníkom fyzickej osoby, ktorá bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, má byť predovšetkým príbuzný alebo iná vhodná osoba. V prípade, keď sa súdu nepodarí nájsť v okruhu príbuzných, či iných vhodných subjektov osobu opatrovníka, súd ustanoví za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom v zmysle ust. § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Takzvaný verejný opatrovník vykonáva svoju funkciu prostredníctvom svojich zamestnancov na základe uznesenia súdu a v súlade s vymedzením úloh podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, podľa ktorého základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a obyvateľov v zmysle § 1 ods. 2 tohto zákona, ako aj zabezpečovanie poskytovania sociálnej služby obcou podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov. Na výkon funkcie takzvaného verejného opatrovníka osobe, ktorá bola rozhodnutím súdu pozbavená, resp. obmedzená v spôsobilosti na právne úkony môže byť ustanovená obec (mesto, mestská časť), v ktorej má opatrovanec trvalý pobyt, alebo jej zariadenie, ktoré má právnu subjektivitu a bolo zriadené na plnenie podobných úloh miestnej samosprávy, pričom ustanovenie verejného opatrovníka nie je viazané na jeho súhlas.

29. V danom prípade okresný súd postupoval zákonným spôsobom, ak pri odvolaní F. G. H. z funkcie opatrovníka v spôsobilosti na právne úkony pozbaveného A. B., ustanovil mu opatrovníka mesto Lučenec. Okresný súd vykonal dokazovanie, z ktorého vyplynulo, že neexistuje žiadny známy príbuzný ani iná fyzická osoba, ktorá by za udelenia súhlasu s výkonom funkcie opatrovníka mohla takúto funkciu vykonávať. Opatrovanec – A. B., ktorý je pozbavený v spôsobilosti na právne úkony, má evidovaný trvalý pobyt na území mesta E. a je umiestnený v Zariadení sociálnych služieb E., so sídlom v E..

30. Okresný súd po vykonanom dokazovaní a zistení, že funkciu opatrovníka podľa § 27 ods.2 Občianskeho zákonníka nemôže vykonávať žiaden príbuzný opatrovanca A. B. a ani iná fyzická osoba s jej súhlasom, ak nie je žiaden príbuzný, ktorý by danú funkciu vedel vykonávať, tak za správnej aplikácie ust. § 27 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka ustanovil za opatrovníka mesto Lučenec. Rozhodovacia prax uprednostňuje ustanovenie za opatrovníka tú obec/mesto, prípadne jej zariadenie s právnu subjektivitou, v ktorej sa nachádza skutočné bydlisko osoby obmedzenej v spôsobilosti.

31. Odvolaciu námietku, že súd prvej inštancie nesprávne vyložil ust. § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pretože v zmysle tohto ustanovenia môže byť za verejného opatrovníka ustanovený aj samosprávny kraj, teda Banskobystrický samosprávny kraj, odvolací súd nezhodnotil v tomto prípade ako dôvodnú. Odvolací súd uvádza, že vychádzal z toho, že „orgánom miestnej správy“ je obec, ktorá

opatrovnícku funkciu vykonáva ako „organizačnú súčasť štátu“. Zároveň z odpovede na lustráciu v Registri obyvateľov zo dňa 12.06.2025 odvolací súd zistil, že od 14.09.1993 má opatrovanec trvalý pobyt v meste E. a súčasne Zariadenie sociálnych služieb E., v ktorom sa nachádza skutočné bydlisko osoby pozbavenej v spôsobilosti, má sídlo v E., teda trvalý pobyt opatrovanca nemá iba evidenčný charakter. Odvolací súd má za to, že postup okresného súdu, keď pri voľbe tzv. verejného opatrovníka a pri aplikácii § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka ustanovil za opatrovníka obec (mesto), ktorá má zákonnú povinnosť starať sa o svojich občanov vyplývajúcu jej z ustanovenia § 1 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb.. Obec má povinnosť starať sa o svojich občanov - v tomto prípade mesto Lučenec, ktoré vykonáva svoju funkciu prostredníctvom svojich zamestnancov a v súlade s vymedzením úloh miestnej samosprávy. Mesto Lučenec je nepochybne personálne, administratívne aj ekonomicky zabezpečené tak, aby mohlo vykonávať funkciu opatrovníka pre osobu pozbavenú spôsobilosti s prihliadnutím práve k tomu, že opatrovanec má dlhodobé bydlisko v meste E. a reálne sa tam zdržiava. Za takýchto okolností si mesto môže plniť funkciu opatrovníka, nakoľko má reálnu možnosť kontaktu s opatrovancom, čo je v súlade so záujmami opatrovanca. Obec je povinná starať sa o svojich občanov a v tomto konkrétnom prípade je mesto Lučenec kompetentným subjektom na túto funkciu, v rozsahu súdom vymedzených povinností vyjadrených vo výrokoch II. až IV. napadnutého uznesenia, vykonávať.

32. V súvislosti s argumentáciou mesta Lučenec v odvolaní, že sa okresný súd pri svojom rozhodovaní nezaoberal a nevyhodnotil možnosť ustanoviť osobe pozbavenej alebo obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony za opatrovníka iné zariadenia samosprávneho kraja nachádzajúce sa v meste E., a to aj bez ich súhlasu resp. ich zamestnancov, po vyslovení ich súhlasu, krajský súd uvádza, že možnosť ustanoviť osobe pozbavenej alebo obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony tzv. verejného opatrovníka bola zakotvená novelou Občianskeho zákonníka, zákonom č. 131/1982 Zb.. Prijatím tejto právnej úpravy sa sledoval cieľ vymedziť subjekty, ktoré predstavujú najvhodnejšiu alternatívu pre výkon funkcie opatrovníka v prípadoch, kedy neexistujú alebo sa súdu nepodarí zistiť vhodné fyzické osoby (osoby príbuzné alebo inak blízke osobe obmedzenej). Zo zmyslu a účelu zákona vyplýva, že zákonodarca za vhodné na výkon funkcie verejného opatrovníka považoval také subjekty, ktoré sú v určitom právnom alebo faktickom vzťahu k osobe obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony. Podľa stanoviska Najvyššieho súdu SR k novelizácii občianskeho práva z roku 1982, Cpj 13/1985, vydaného 21. mája 1985 „Novela Občianskeho zákonníka (zákona č. 131/1982 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky zákonník) v ustanovení § 27 (v novom odseku 3) umožňuje súdu, aby občanovi, ktorý bol rozhodnutím súdu pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, ustanovil za opatrovníka národný výbor alebo jeho zariadenie. Túto funkciu v zmysle čl. V ods. 1 zákona č. 139/1982 Zb. má vykonávať národný výbor v strediskovej obci alebo mestský národný výbor a v ostatných prípadoch okresný národný výbor, v územnom obvode ktorého má občan bydlisko. Podľa čl. V ods. 2 citovaného zákona, ak je občan umiestnený v ústave sociálnej starostlivosti, vykonáva funkciu opatrovníka tento ústav (zariadenie). Úmyslom zákonodarcu teda bolo ustanoviť osobe obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony za verejného opatrovníka zariadenie, v ktorom je táto osoba umiestnená a v ktorom sa jej poskytujú sociálne služby, a nie akékoľvek iné zariadenie zriadené orgánom miestnej správy. Aplikácia tejto právnej úpravy je však už vzhľadom na prijatie právnej úpravy § 8 ods. 12 zákona č. 448/2008 Z.z. neaplikovateľná v zmysle zásady lex posterior derogat legi priori a v zmysle zásady lex specialis derogat legi generali, keďže to vylučuje neskôr prijatá osobitná právna úprava. Z uvedeného dôvodu preto nebolo a nie je v súlade s úmyslom zákonodarcu a cieľom právnej úpravy § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, aby osobe obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony bolo za opatrovníka ustanovené iné zariadenie sociálnych služieb, pôsobiace v mieste bydliska opatrovanca tak, ako to navrhuje odvolateľ. Uvedené o to viac platí vo vzťahu k zamestnancom takýchto zariadení, u ktorých by bolo potrebné navyše žiadať ich súhlas s ich ustanovením, vo vzťahu ku ktorým mesto/obec, kde má trvalý pobyt opatrovanec nepochybne predstavuje vhodnejšiu alternatívu na výkon funkcie opatrovníka.

33. Zhrnúc vyššie uvedené, odvolací súd zastáva názor, že neexistuje zákonná prekážka pre aplikáciu § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k mestu Lučenec a jeho ustanoveniu za opatrovníka pre osobu pozbavenú spôsobilosti na právne úkony pánovi A. B.. Súhlas obce (mesta) v tomto prípade, keďže ide o ustanovenie opatrovníka hmotnoprávneho, tzv. verejného opatrovníka podľa § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, sa nevyžaduje.

34. Krajský súd rozhodnutie okresného súdu o zmene opatrovníka podľa výroku I. považuje za vecne správne rozhodnutie v spojení s výrokmi II. až V., preto napadnuté rozhodnutie okresného súdu bolo v celosti potvrdené ako vecne správne rozhodnutie za použitia ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

35. Krajský súd vzhľadom aj k princípu právnej istoty, t.j. aby sa na určitú právne relevantnú otázku za stavu rovnakých podmienok dala rovnaká odpoveď, poukazuje aj na svoje rozhodnutia sp.zn. 13CoPs/7/2024, sp.zn. 13CoPs/8/2024, sp.zn. 13CoPs/9/2024, sp.zn. 15CoPs/3/2025, v ktorom bol vyhodnocovaný odvolací argument nesprávneho výkladu ust. § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka pri ustanovení za opatrovníka obec/mesto a rozhodnutie sp.zn. 12CoPs/9/2023.

36. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ak neboli zistené dôvody postupu pre iné rozhodnutie o trovách odvolacieho konania v zmysle § 54, § 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.